

En kommentar fra *Kritisk Debat*

Michael Zieglers troskabsed

Skrevet af: **Bent Gravesen** | Offentliggjort: 26. marts 2018

De igangværende overenskomstforhandlinger for de offentligt ansatte er en kamp mellem lønmodtagersidens musketered og arbejdsgiversidens troskabsed, hvor Michael Zieglers troskabsed er det svageste led.

De igangværende overenskomstforhandlinger for de offentligt ansatte er en kamp mellem lønmodtagersidens musketered og arbejdsgiversidens troskabsed. En sejr for de offentligt ansattes musketered vil være en sejr for sammenholdet på tværs af faggrupper og en sejr for en ordentlig løn for det arbejde, som 750.000 ansatte hver dag yder for vores fælles velfærd. Sejrer arbejdsgiversidens troskabsed bliver det en sejr for regeringens ønske om at gøre det offentlige arbejdsmarked til et andenrangs arbejdsmarked og en sejr for DA's ønske om øget afvandring fra det offentlige til det private. Og dermed et nederlag for alle os, der er ønsker os en fremtid med tilstrækkeligt med velkvalificerede og engagerede medarbejdere på vores skoler og daginstitutioner, på vores sygehuse og i vores ældrepleje. I den forstand er de offentlige arbejdsgiveres massive lockout et dystopisk forvarsel om det, Sophie Løhdes regering slås for, og som Michael Zieglers KL indtil videre har erklæret troskab.

Alle lønmodtagerorganisationer på det offentlige område har som bekendt indgået en "musketered". Alle er enige om at betragte et arbejdsgiverangreb på én gruppe som et angreb på alle offentligt ansatte. På arbejdsgiversiden er der også blevet aflagt en ed - med modsat fortegn.

KL og Danske Regioner har aflagt troskabsed overfor Sophie Løhde og Moderniseringsstyrelsens ønsker om bl.a. lavere lønstigninger på det offentlige arbejdsmarked end i den private sektor, ret til at afskaffe den betalte frokostpause uden lønkompensation og fortsat lovregulering af lærernes arbejdstid.

Troskabseden på arbejdsgiversiden er - som en anden feudal troskabsed - en ed om troskab afgivet inden for en bestemt magtrelation. Det er undersåtten, der afgiver en ed om troskab mod underordningen under sin herre. Sådan er det også i dag med KL's troskabsed over for Moderniseringsstyrelsen og Sophie Løhde. Her erklærer KL troskab mod et politisk ønske i regeringen om at skaffe et milliardstort bidrag til at effektivisere den offentlige sektor - eller i det mindste drive den offentlige sektor for færre penge.

Dette politiske lønprojekt har Løkke-regeringen arvet fra Thorning-regeringen. Det var Thorning-regeringen, der med 2020-planen Danmark i arbejde og oprettelsen af Moderniseringsstyrelsen for alvor begyndte at gøre de offentligt ansattes løn, arbejdstid, mv. til en væsentlig og integreret del af udgiftspolitikken.

I 2013 kom Thorning-regeringen igennem med sit ønske om at finansiere en ikke uvæsentlig del af folkeskolereformen ved en drastisk ændring af læreroverenskomstens arbejdstidsregler. Med Lov 409 kunne ledelsesretten bruges til at øge den enkelte folkeskolelærers arbejdsbyrde ikke mindst i form af flere undervisningstimer. På den måde ville det i teorien blive billigere at forlænge børnenes skoledag, som folkeskolereformen minutløst foreskrev. Dermed afskrev kommunerne sig også fra at kræve fuld økonomisk dækning for merudgifterne i forbindelse med folkeskolereformen. At virkeligheden så viste sig fra en helt anden side end den, der var beskrevet i Finansministeriets regnestykker, ændrer ikke noget i det økonomiske mellemværende mellem KL og staten i dag.

KL står i dag med en de facto underfinansieret folkeskolereform, hvor man tilmed er udset til selv at skulle dække eventuelle merudgifter i tilknytning til en ny arbejdstidsaftale med lærerne. På lærerområdet betyder Michael Zieglers troskabsed over for Sophie Løhde en forsikring om, at kommunerne ikke ville kræve ekstra penge til betale for Folketingets folkeskolereform, OG at kommunerne selv vil betale for eventuelle omkostninger ved en eventuel ny arbejdstidsaftale. Vi ved ikke, om Zieglers troskabsed herudover indebærer, at KL har lovet Sophie Løhde at være så tro mod Lov 409, at man vil afvise at acceptere alle arbejdstidsaftaler, der afviger nævneværdigt fra reglerne i Lov 409. Men vi ved, at den rent økonomiske del af troskabseden betyder, at KL presses til at være meget tilbageholdende i forhandlingen med lærerne om en ny arbejdstidsaftale. Netop derfor er musketereden på lønmodtagersiden så nødvendig for at presse KL til en eller anden form for intern genforhandling af troskabseden over for Sophie Løhde.

Det var også et konkret udtryk for troskab, da Michael Ziegler for nylig provokerede de offentligt ansatte ved at erklære, at hvis ikke de offentlige arbejdsgivere kommer igennem med lavere lønstigninger til offentligt ansatte, vil kommunerne være nødt til at fyre 5.000. Det, som Michael Ziegler hermed sagde, var, at Sophie Løhde og den øvrige regering vil påtvinge kommunerne at spare via fyresedler, hvis KL skulle finde på at gå egne veje og aftale højere lønstigninger end dem, Sophie Løhde er gået med til.

Sophie Løhdes metode hertil er enkel og velkendt. Via tallene i budgetloven sætter regeringen og Folketinget snævre grænser for, hvor mange penge kommunerne må bruge i de kommende år. Siger KL ja til, at lønningerne i kommunerne skal stige i samme takt som på det private arbejdsmarked, kan regeringen straks efter sige til kommunerne, at de kan kigge i vejviseren efter penge til at dække så høje lønstigninger. Budgetlov mv. giver tilmed regeringen ret til at udskrive store 'dummebøder' til de kommuner, der formaster sig til at bruge mere, end budgetloven og økonomiaftalerne med regeringen foreskriver. Skulle kommunerne vælge at betale højere lønninger uden til gengæld at fyre folk, vanker der dummebøder.

Michael Ziegler er tro mod budgetloven og regeringens ret til at styre, hvilke lønstigninger KL må aftale ved frie forhandlinger. Derfor siger han helt i overensstemmelse hermed, at kommunerne må fyre medarbejdere, hvis der gives højere lønstigninger end dem, Sophie Løhde vil give lov til. Michael Ziegler og KL ved, at regeringen vil straffe 'utroskab' ved overenskomstforhandlingerne, når der skal forhandles økonomi for 2019 om et par måneder.

Kampen mellem lønmodtagersidens musketered og arbejdsgiversidens troskabsed er endnu ikke afgjort. Den kan endnu ende som en win - win. For begge parter, den danske aftalemodel og det fremtidige samarbejde mellem parterne. Men det kræver én ting. At Sophie Løhde og regeringen opgiver deres politiske lønprojekt, kaster håndklædet i ringen, kommer til lommerne og løser KL og Danske Regioner fra deres troskabsed. Fastholder Sophie Løhde og Moderniseringsstyrelsen derimod KL og Danske Regioner i den nuværende troskabsed, er der dømt storkonflikt. En kamp, der vil få mindst én og måske mange tabere.

En storkonflikt vil sætte begge parter under pres. Sammenholdet på lønmodtagersiden - lokalt og centralt - vil blive testet. Vil det være stærkt nok til, at alle kæmper for én uden at fristes til særaftaler, der lader andre i stikken? Vil den socialdemokratisk ledede troskab i KL og Danske Regioner over for Sophie Løhde og Moderniseringsstyrelsens politiske lønprojekt holde?

Indtil videre ser det ud til, at det er arbejdsgiversiden, der har de største problemer med sammenholdet. På lønmodtagersiden fungerer sammenholdet ganske godt. Det vokser tilmed og næres af de fælles mobiliseringer som tillidsrepræsentantmødet for mere end 10.000 tillidsfolk i Fredericia og demonstrationen i Aarhus. Også ude på arbejdspladserne vokser viljen til fælles kamp

for fælles sag. Lysten til at slås sammen næres samtidig af en massiv folkelig opbakning til kravet om værdsættelse af og ordentlig løn til alle dem, der hver dag yder deres for vores fælles velfærd. En opbakning, der både kommer til udtryk i en række opinionsmålinger og i den daglige snak med familie, venner og bekendte.

På arbejdsgiversiden aner man derimod de første svaghedstegn. Det begynder så småt at blive tydeligt, at der er forskel på en solidarisk musketered og en ulige troskabsed. De offentligt ansattes musketered handler om gensidig solidaritet mellem forskellige, principielt ligestillede parter. Alle for én, og én for alle. Det gør arbejdsgiversidens troskabsed ikke. Den er som fortidens feudale troskabseder en ed, hvor den underordnede erklærer sin herre troskab. Det er KL og Danske Regioner, der erklærer troskab mod den regering, hvis økonomiske tilskud man er helt igennem afhængige af. Det er alle for én, kunne man sige. Men det er ikke nødvendigvis én for alle. Sophie Løhde og regeringens lønprojekt er ikke nødvendigvis til gavn for velfærden på folkeskoler, plejehjem og sygehuse ude i kommuner og regioner. For kommunerne hjælper det ikke at kunne spare lidt på lønbudgetterne, hvis de samtidig får tilsvarende færre penge i økonomisk tilskud fra regeringen. Så betyder lavere lønninger og andenrangs arbejdsmarked kun, at det bliver endnu sværere at skaffe kvalificerede og engagerede medarbejdere i fremtiden.

Holder musketéreden på lønmodtagersiden, vil Sophie Løhde og Moderniseringsstyrelsens politiske lønprojekt kunne få mere og mere tydelig karakter af politisk benlås for kommuner og regioner. De omfattende lockouter risikerer ikke bare her og nu at afskære sig fra at yde borgerne den velfærd, de har krav på. De risikerer også at blive et kampskridt for at hjælpe regeringen til at stramme økonomien endnu mere for velfærden ude i kommuner og regioner i de kommende år. Michael Zieglers troskabsed over for Sophie Løhdes politiske lønprojekt har ingen synderlig udsigt til at skaffe reelle kommunale og regionale gevinster. Hverken målt i økonomi eller velfærd.

Præcis her er det svageste punkt i Sophie Løhdes projekt. Michael Ziegler og KL har ingen fordel af troskabseden overfor Sophie Løhdes politiske lønprojekt. Det hjælper måske regeringen til at spare penge til kommende skattelettelser. Men det hjælper ikke nødvendigvis kommunerne med at få bedre råd til at sikre velfærden i de kommende år.

Og troskabseden hjælper slet ikke kommunerne med at skaffe velkvalificerede og engagerede medarbejdere i fremtiden. I forhold til de kommende års skærpede kamp for at få tilstrækkeligt med kvalificeret arbejdskraft er det absolut at foretrække for Michael Ziegler, kommunerne og alle os andre, der ønsker os et godt og trygt velfærdssamfund i fremtiden, at man imødekommer arbejdstagersiden. Selvfølgelig kan Michael Ziegler ikke sige det højt. Men inderst inde burde han håbe på, at de offentligt ansattes musketered vinder over Sophie Løhdes troskabsed. Hverken kommunerne, medarbejderne eller vores fælles velfærd vil være tjent med et offentlig sekunda arbejdsmarked og dertil hørende nedvurdering af de offentligt ansattes arbejde.

Måske tror Sophie Løhde virkelig på, at lønefterslæb og sekunda arbejdsmarked er recepten på mere og bedre velfærd. Det kan man ikke helt udelukke. I så fald giver hun ikke ustraffet Michael Ziegler lov til at bryde troskabseden. I så fald er der kun kampens anskuelsesundervisning tilbage. Så kan hun lære det - på den hårde måde. Det vil ikke være første gang i historien, at den underordnede erkender, at de får for lidt eller slet intet ud af at holde sig til at sværge troskab mod sin herre. Det vil heller ikke være første gang i historien, at solidariteten sejrer - og bidrager til et bedre samfund.